

VÍZIKÖZMŰ-ÜZEMELTETÉS ÁRVIZES HELYZETBEN A PANNON-VÍZ ZRT. TERÜLETÉN

TÓKE LÁSZLÓ
Pannon-Víz Zrt.

Az újjáépítés során nagyobb árvízi biztonságra törekedtek a szakemberek: a Duna-töltés mellett ellen nyomó medencék sorakoznak, Győrben vasbeton fallal magasították meg a töltéseket. Győr árvízi kockázatnak kitett Révfalu városrészét – beleértve a vízmű I. számú telepének parti szűrészű kútjait is – lokalizációs töltéssel védték meg. Egy esetleges szigetközi gátszakadásakor a lakott terület jó része szárazon tartható, a vízművel együtt.

Révfalu vízmű II. számú telephelyének kútjai Győrújfalun határában – amelyeket még a hatvanas években építettek – sajnos már a lokalizációs védőművön kívül sorakoznak. Szőgyei vízműtelepünk a Duna töltésének mentett oldalán épült, a parti szűrészű kutak két méterre kiemelkednek, a vízműtelep is a magasabb fekvésű részen van.

A 2002-es árvíz tapasztalatai alapján egyvalami viszont borítékolható volt: Révfalu szennyvízelvezető rendszerén eddig minden árvíz időszakban történt meghibásodás. Csatornabéleléssel és vezetékcserével szinte az összes főgyűjtő csatorna megújult a körzetben az utóbbi tizenöt évben, de még így is vannak gyenge pontok. Az idei árvíz egyetlen súlyos közműmeghibásodása Győr-Révfalu legfőbb szennyvízátelőzőjénél történt: beszakadt és teljesen elzáródott a 400 mm átmérőjű szennyvíz főnyomócső húszméteres szakasza. Az árhullám tetőzésekor két napra le kellett állítanunk a győri szennyvíztisztítót, mert a tisztított szennyvizet már nem tudtuk a befogadó szintjéig felemelni. A hatalmas hígítás miatt azonban észrevehetően volt a napi 25-30 ezer köbméter szennyvíz.

Az idősebb szigetközökben még élénken él az '54-es árvíz emléke: az akkori gátszakadás következtében víz alá került tucatnyi falu. A Győr-Révfalu vízműtelepet elöntötte a víz, és a gépházból a szivattyúkat a Püspökvárba kellett menekíteni.

Árvíz által visszaduzzasztott szennyvíz kiemelése

Győr, Püspökvár

Győrújfalun térségében, Révfalu Vízműtelepünk II. számú telephelyének közelében már 2002-ben is megcsúszott a védtöltés. Sikerült is pályázati forrást találni a munkákra. Mivel külső okok miatt a projekt késésben volt, igyekezni kellett. Idén nyáron töltés-megerősítési munkák zajlottak, s az árvíz hírére a kivitelező rohamtempóban állította helyre az átépítés alatt álló gátat. Így is emberfeletti erőre és kitartásra volt szükség az árvízvédekezésnél, egy ország szurkolt azért, hogy sikerüljön megtartani a gátat Győrújfalunál. Sikerült.

Reális esélye volt annak is, hogy itt gátszakadás következik be, erre is fel kellett készülnünk.

Révfalu II. számú telepet kiürítettük, a kutakat leállítottuk. A kapcsolószekrényeket leszereltük és biztonságba helyeztük. Jól érzékelteti a valós veszélyt, hogy a legbelső forgalmi áteresztő pontokon szolgálatot teljesítő rendőrök már vízi mentőmellényben dolgoztak. Gátszakadás esetén a szakemberek bezárták volna a lokalizációs töltést, így az I. számú telephely kútjai tovább tudtak volna működni. Az áttörő víztömeg Győrújfalun – Kisbajcs – Szőgye – Vének útvonalon terülve 1-2 napon belül elérte volna Szőgye vízműtelepet.

Mint említettük, Szőgye vízműtelep parti szűrészű kútjai és a gépház közel kétméteres

Győr, Piac tér

vízmennyiséggel. A vészforgatókönyv szerint a Győr környéki települések (Nyúl, Ménfőcsanak, Pázmánd) vízműveit csúcsra járatva a győri agglomeráció közel 180 ezer fogyasztójának ekkor 80-100 liter/fő/nap mennyiségű ivóvíze lett volna, amely csak vízkorlátozási intézkedésekkel lett volna elegendő. Szinte biztosra vehető, hogy ekkor a közegészségügyi hatóság elrendelte volna az ivóvíz biztonsági klórozását, amire szintén fel voltunk készülve. Akkor még nem tudtuk, hogy az árvíz után hóhullám, hőszegriadó következik. Ilyen körülmények közt egy vízkorlátozás súlyos gondokat okozott volna a térségen.

vízborításig képes működni, ennél magasabb vízszintnél le kellett volna állni. Ekkor csak Révfalu I. számú telep kutjai látták volna el a várost és a környező agglomerációt, közel 700 m³/óra

Az árvíz után a gátakon hatalmas mennyiségű fakadóvíz szivárgott át, ennek jó része utat talált csatornáinkba. Révfalu legmélyebb szakaszán négy szippantókocsival két ideiglenes

átemelővel és egy tehermentesítő vezetékkel sikerült működtetnünk a rendszert. A szigetközi falvakban, a mély részeken összefüggő volt a vízborítás. Az előtöltött csatornatisztító nyílásokon, aknákon keresztül túlterhelte vált a szennyvízelvezető rendszer. Az önkormányzati, vízügyi és katasztrófavédelmi szakemberekkel együttműködve közel egy hét után sikerült a helyzetet normalizálni.

Ezúton is szeretnénk megköszönni partnereink – különösen a Bakonykarszt Zrt., a Bácsvíz Zrt., a Soproni és a Miskolci Vízmű – segítő szándékát. Nagyon jólesett és erőt adott a mindennapi munkához, hogy ebben a nehéz helyzetben együtt érezték velünk és felajánlották segítségüket. Munkatársaink egy része közvetlenül lakóhelyén vett részt az árvízvédekezésben, homokzsákokat töltött vagy segített az értékek biztonságba helyezésében. Kollégáimmal együtt mindent elkövettünk, hogy a víziközmű-szolgáltatás az árvízi vészhelyzetben is jól működjön.

ÁRVÍZI TAPASZTALATOK AZ ÉSZAKDUNÁNTÚLI VÍZMŰ ZRT. MŰKÖDÉSI TERÜLETÉN

TÓTH MÁRIA
Északdunántúli Vízmű Zrt.

Árvízvédelmi előkészületek

Az ÉDV Zrt. rendelkezik Árvízvédelmi tervvel, és az ebben rögzített megelőző intézkedések, az árvízre való felkészülés időben megkezdődött: feladatok pontosítása, ügyeleti rend elrendelése, a települések érintett utcáiban a csatornafedlapok leterhelése, a lakosság értesítése stb. Ezen felül két darab 6 m³-es vízszállító kocsi állt készenlétben Esztergomban a DMRV Zrt. részére segítségnyújtás céljából.

Az Északdunántúli Vízmű Zrt. (ÉDV Zrt.) működési területén lévő közel hetven településből Dunaalmás, Neszmély, Tát és Esztergom ivóvízellátása és szennyvízelvezetése volt érintett az ideai dunai árvízben.

A Dunaalmás 2.sz. kút tetőzés előtt

Ivóvízellátás

A Belügyminisztérium által a dunai árvíz miatt leginkább veszélyeztetettnek tartott települések között szerepelt Esztergom is, amelynek ivóvízellátását a Primás-szigeten található parti szűrésű csápos kutak biztosítják. Ezek tervezése és építése a hatvanas években rendkívüli gondossággal történt, így az eddigi árvizek nem fenyegették, nem került sor még soha az előtöltésre. A jelenlegi 814 cm (Esztergomi vízmérce) LNV sem

okozott gondot, Esztergom ivóvízellátása folyamatosan biztosítható volt.

Tát ivóvízellátása karsztkútból, Tokod irányából zavartalanul történt. Neszmély és Dunaalmás víziközmű szolgáltatását 2012. január 1-től végzi az ÉDV Zrt., így árvízre vonatkozó tapasztalatokkal nem rendelkezett. Az ivóvízellátást egy mélyfúrású karsztkút biztosítja, amely szintén magas kiemeléssű, valamint pozitív, és a túlfolyó víz a közvetlenül mellette lévő